

۱۱۴۲۸ ۳۹

رواق منظر ادب

متراف:

فهیمة شهر یاری

www.Kitab.ir

انتشارات بادبان

سرشناسه	: شهریاری، فهیمه، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور	: رواق منظر ادب/ نویسنده: فهیمه شهریاری.
مشخصات نشر	: تهران: بادبان ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۰ ص.
شابک	: 978 - 600 - 7005 - 37 - 8
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا.
موضوع	: ادبیات فارسی -- مطالب گونه گون.
موضوع	: persian literature- - Miscellanea :
موضوع	: ادبیات فارسی -- مجموعه ها.
موضوع	: persian literature- - Collections :
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵ ر ۹ /ش ۴۳۴۱ PIR
رده بندی دیویی	: ۸۱/۰۰۹ فا ۸
شماره سابقه اسامی	: ۴۳۱۳۴۵۱

انتشارات بادبان

آدرس فروشگاه و مرکز پخش: خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین

پلاک ۳۱۶ - جنبه اول - انتشارات اردیبهشت

تلفن: ۶۶۴۹۷۶۱۳ - ۷ - ۶۸۰۸۸۶ تلفکس: ۶۶۴۹۲۸۷۶

کد پستی: ۱۳۱۴۶۰۵۱۱۱

www.pub_@ordibehesht@yahoo.com

www.ordibeheshtpub.ir

عنوان کتاب: رواق منظر ادب

مؤلف: فهیمه شهریاری

ویراستار: مرتضی اسدخواه

مدیر امور فنی: امیر هوشنگ اسکندری

لیتوگرافی و چاپ: رایپدگرافیک - گوهراندیشه

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۰۵-۳۷-۸

قیمت: ۲۲۰۰۰ تومان

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	فصل اول: گزیده هایی از متون نظم و نثر زبان فارسی
۱۰	- ابوالمعالی نصرالله منشی
۱۱	- کلیات و ده
۱۳	- مولانا جلال الدین محمد بلخی
۱۵	- مثنوی معنوی
۱۷	- مشرف الدین مصحح مثنوی سیرازی
۱۸	- گلستان
۱۸	- بوستان
۲۰	- ابوالفضل محمد بن حسین بیهقی
۲۰	- تاریخ بیهقی
۲۲	- ابوالقاسم فردوسی
۲۳	- شاهنامه
۲۷	- محمد عوفی
۲۷	- جوامع الحکایات و لوامع الروایات
۲۹	- خواجه شمس الدین محمد حافظ
۳۲	- مهدی اخوان ثالث
۳۳	- زمستان
۳۵	- سعد الدین وراونی
۳۵	- داستان شگال خر سوار
۳۸	- فریدالدین عطار نیشابوری
۳۹	- لطف امیرالمؤمنین علی علیه السلام درباره قاتل خود
۴۰	- ابتدای کار سیمرغ
۴۱	- عنصرالمعالی کیکاووس بن وشمگیر
۴۱	- قابوس نامه (در کارزار کردن)
۴۲	- در فرونی گهر از فرونی خرد و هنر

- ۴۳ ..... سنایی غزنوی
- ۴۴ ..... حدیقه الحقیقه سنایی
- ۴۶ ..... وحشی بافقی
- ۴۷ ..... پروین اعتصامی
- ۴۸ ..... حدیث مهر
- ۴۹ ..... ملک الشعرای بهار
- ۵۰ ..... ضیمران
- ۵۲ ..... فریدون مشیری
- ۵۲ ..... چه
- ۵۵ ..... ره غیری
- ۵۶ ..... همت مردان
- ۵۷ ..... فصل دوم: انواع قوالب شعری
- ۵۹ ..... قالب مثنوی
- ۶۰ ..... قالب غزل
- ۶۲ ..... قالب قصیده
- ۶۳ ..... قالب دوبیتی
- ۶۴ ..... قالب رباعی
- ۶۴ ..... قالب ترجیع‌بند
- ۶۵ ..... قالب مستزاد
- ۶۵ ..... قالب قطعه
- ۶۶ ..... قالب مُسَمَّط
- ۶۷ ..... فصل سوم: انواع سبک نظم فارسی
- ۶۸ ..... سبک خراسانی یا ترکستانی
- ۶۹ ..... سبک عراقی
- ۷۰ ..... سبک هندی یا اصفهانی
- ۷۱ ..... دوره‌ی بازگشت ادبی
- ۷۱ ..... نوگرایی در شعر
- ۷۳ ..... فصل چهارم: انواع سبک نثر فارسی
- ۷۴ ..... انواع نثر در زبان فارسی
- ۷۴ ..... نثر مرسل یا ساده
- ۷۵ ..... نثر مسجع و فنی یا موزون

- ۷۶ ..... نثر بینابین.....
- ۷۶ ..... نثر متکلف یا مصنوع.....
- ۷۷ ..... نثر شکسته یا نگارش به شیوه زبان محاوره.....
- ۷۹ ..... فصل پنجم: درست بنویسیم.....
- ۸۰ ..... الف) نکات نگارشی زبان فارسی.....
- ۹۰ ..... ب) نکات املائی زبان فارسی.....
- ۱۰۰ ..... ج) تشدید در زبان فارسی.....
- ۱۰۱ ..... د) حشو.....
- ۱۳۴ ..... ر) کلمات متشابه.....
- ۱۳۹ ..... فصل ششم: نشانه های نگارشی زبان فارسی.....
- ۱۴۰ ..... ۱- نقطه (.).....
- ۱۴۰ ..... ۲- ویرگول یا کاما (,).....
- ۱۴۱ ..... ۳- علامت پرسشی یا علامت سوال (؟).....
- ۱۴۲ ..... ۴- علامت تعجب (!).....
- ۱۴۲ ..... ۵- نقطه ویرگول (؛).....
- ۱۴۳ ..... ۶- دو نقطه (:).....
- ۱۴۴ ..... ۷- نشانه تعلیق یا سه نقطه (...).....
- ۱۴۴ ..... ۸- گیومه (« »).....
- ۱۴۵ ..... ۹- خط تیره (-).....
- ۱۴۷ ..... ۱۰- پرانتز یا دو کمانک ( ).....
- ۱۴۷ ..... ۱۱- قلاب ([ ]).....
- ۱۴۸ ..... ۱۲- ممیز یا خط مورب (/).....
- ۱۴۸ ..... ۱۳- ستاره (*).....
- ۱۴۸ ..... ۱۴- پیکان (←).....
- ۱۴۹ ..... ۱۵- ایضاً (//).....
- ۱۴۹ ..... ۱۶- آکلاد یا دو ابرو ({ }).....
- ۱۴۹ ..... ۱۷- تساوی (=).....
- ۱۵۱ ..... فصل هفتم: روش تحقیق و نگارش متون تحقیقی.....
- ۱۵۲ ..... -مراحل تحقیق.....
- ۱۵۸ ..... -پژوهش های دانشگاهی و تدوین پایان نامه.....

- ۱۶۳ ..... طرح نامه (پروپوزال) .....
- ۱۶۷ ..... نوشتن گزارش پژوهشی .....
- ۱۶۸ ..... ساختار گزارش پایان نامه .....
- ۱۷۲ ..... نحوه نگارش مقاله .....
- ۱۷۷ ..... **فصل هشتم: نامه نگاری و انواع نامه** .....
- ۱۷۸ ..... نحوه تنظیم نامه‌های اداری .....
- ۱۷۹ ..... اجزای تشکیل دهنده نامه اداری .....
- ۱۸۲ ..... توصیه‌های نگارشی و دستوری .....
- ۱۸۷ ..... **فصل نهم: مکاتب ادبی** .....
- ۱۹۰ ..... ۱- کلاسیک .....
- ۱۹۰ ..... ۲- رمانتیک .....
- ۱۹۱ ..... ۳- رئالیسم .....
- ۱۹۲ ..... ۴- ناتورالیسم .....
- ۱۹۳ ..... ۵- سمبولیسم .....
- ۱۹۴ ..... ۶- سوررئالیسم .....
- ۱۹۵ ..... ۷- امپرسیونیسم .....
- ۱۹۵ ..... ۸- ایده آلیسم .....
- ۱۹۶ ..... ۹- دادائیسم .....
- ۱۹۷ ..... ۱۰- اگزیستانسیالیسم .....
- ۱۹۷ ..... ۱۱- پاراناسیسم (هنر برای هنر) .....
- ۱۹۸ ..... فهرست منابع و مآخذ .....

زبانی که امروزه با آن سخن می‌گوییم زبان فارسی دری یا فارسی جدید است که تکامل یافته زبان فارسی باستان و فارسی پهلوی (میانه) است و پس از اسلام با لهجه‌های میانه و غرب ایران و نیز واژگانی از زبان عربی و ترکی در آمیخت و تحولات بسیاری یافت. در سده اخیر واژگان انگلیسی، فرانسه و روسی نیز در آن راه یافت و با حفظ اصالت زبان و استواری بیان، برای ارتباطات اجتماعی و روزمره مردمان و نیز آموزش و علم و عواطف انسانی و همین‌طور برای گونه ادبی و شعر زبانی کارآمد و خوش‌نوا و دانشین شکل گرفت.

زبان فارسی با وجود حملات به شمار دشمنان و جنگ‌های خانمان‌سوز پیش و پس از اسلام که گاهی منجر به شکست حکومت‌های ایرانی و چیرگی نیروهای بیگانه می‌گردید و علاوه بر حکومت‌های ایران و مال ایرانیان، فرهنگ و زبان به خطر می‌افتاد؛ توانست به حیات خود ادامه دهد. هر بار بالنده‌تر و استوارتر عامل اتحاد و ارتباط ایرانیان گردد و تا هزاره سوم میلادی در قلمرو فلات ایران، آسیای میانه، آسیای صغیر و شبه قاره، زبان بیش از یکصد میلیون نفر باشد. خوش‌نوایی، لطافت و روشنی بیان در زبان فارسی با شایستگی آن نسبت به دیگر زبان‌ها گردیده است.

ادبیات اولین هنر از هنرهای هفت‌گانه است که در بین تمامی تمدن‌ها و ملل جهان از آغاز شکل‌گیری جوامع و هویت ملل مختلف، همزاد عواطف و احساس مردمان جهان بوده است.

عاطفه، تخیل و اندیشه‌های آدمی وقتی با زبان پیوند می‌خورد، شعر و ادبیات متولد می‌شود. زمزمه‌ها و حتی لالایی‌ها و نیز سرودهایی که انسان‌ها در هزاران سال پیش در هنگام کار گروهی چون کشاورزی و شکار و جشن‌ها با هم سر می‌دادند هنر زبانی و شعر آنها بوده است. به مرور و با تکامل تمدن‌ها و اختراع خط، گونه ادبی و شعر در هر زبان شکل مستقل خود را پیدا کرد و احوال

سرایندگان و شنوندگان اشعار را خوش گردانید. در کتیبه‌ها و لوحه‌ها و بعدها در دیوان‌ها و دفترها مکتوب و ماندگار شد.

شعر فارسی به علت مزیت خاصّ زبان شیوای فارسی و غنای عاطفی و تجربیات قوم هوشمند ایرانی، اندک اندک تبدیل به بزرگترین هنر سرزمین ایران گردید. از شعر قبل از اسلام متأسفانه متن قابل توجهی باقی نمانده است ولی در سده دوم هجری از حدود هزار و دویست سال پیش شعر فارسی پس از شکست در برابر اعراب مسلمان دوباره روید و بالید و در حدود قرون چهار تا هشتم هجری به اوج شکوفایی خود رسید. شاعران بزرگی چون رودکی، ناصر خسرو، فردوسی، نظامی، خیام، خاقانی، سنایی، عطار، سعدی، مولوی، حافظ، جامی، صائب، بیدل و کمال دیوان‌های ماندگار شعر فارسی را سرودند و نویسندگان بزرگی چون ناصر خسرو، نصرالله منشی، سعدالدین وراوینی، عطا ملک جوینی، نجم‌الدین رازی، بهارالدین نسوی و دیگران نثرهای ماندگار فارسی را به وجود آوردند. شعر و نثر فارسی در دورگار معاصر نیز با درخشش شاعران و نویسندگانی که با فرهنگ جهانی نیز آشناستند، بالیده و با شکوه به حیات خود ادامه می‌دهد.

در این کتاب سعی بر آن شده است که در مجال کوتاهی، دانشجویان گرامی با زبان و ادبیات و مراحل شکل‌گیری آن‌ها هم‌آشنا با گونه‌هایی از شعر و نثر فارسی آشنا گردند و به عظمت فرهنگ ایرانی خود افتخار کنند.